

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای واحد های ارائه خدمت به سالمندان

شهرستان بن

1403

تهیه کننده: رقیه نادری کارشناس سلامت سالمندان

فهرست

صفحه		عنوان
۳		مقدمه
۵-۱۱		○ <u>ارائه خدمات دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی به سالمندان</u>
۵		❖ مراکز خدمات جامع سلامت
		❖ خدمات پزشکی
		❖ خدمات کارشناس سلامت روان
		❖ خدمات کارشناس تغذیه
		❖ خدمات واحد سلامت دهان و دندان
		❖ خدمات واحد آزمایشگاه
۶		❖ پایگاههای سلامت
۷		❖ خانه های بهداشت
۱۰-۱۱		○ <u>ارائه خدمات سازمان بهزیستی به سالمندان</u>
۱۰		❖ برنامه اورژانس اجتماعی سازمان بهزیستی
۱۰		❖ مرکز مداخله در بحران فردی، خانوادگی و اجتماعی (مرکز اورژانس اجتماعی)
۱۰		❖ خط تلفن اورژانس اجتماعی ۱۲۳
۱۱		❖ خدمات مشاوره تلفنی دولتی ۱۴۸۰
۱۱		❖ خدمات سیار اورژانس اجتماعی
۱۲		○ <u>ارائه خدمات سایر مراکز به سالمندان</u>

مقدمه

در فرهنگ ایرانی اسلامی، وجود سالمندان و احسان به آنان، مایه نزول خیرات و برکات و رخ دادن اثرات مثبت و سازنده در زندگی قلمداد شده است. رسول خدا (ص) فرموده اند: "وجود پیران سالخورده بین شما باعث افزایش رحمت و لطف پروردگار و گسترش نعمت الهی بر شماست". پیران را بزرگ و محترم دارید؛ زیرا احترام به آن ها به منزله احترام به مقام الهی است. لذا مفهوم "سالمندی" در فرهنگ دینی ما معادل رعایت عزت و احترام می باشد. مقام معظم رهبری نیز در بند ۷ سیاستهای کلی جمعیت در رابطه با فرهنگ سازی، بر احترام و تکریم سالمندان و ایجاد شرایط لازم برای تأمین سلامت و نگهداری آنان در خانواده و پیش بینی ساز و کار لازم برای بهره مندی از تجارب و توانمندی های سالمندان در عرصه های مناسب، تاکید نموده اند.

در دوران سالمندی، سیستم ها و ارگان های مختلف بدن، دچار تغییرات متعدد مرتبط با سن می گردند. دستیابی به سالمندی سالم و موفق نیازمند تقویت سلامت جسمانی، روانی، اجتماعی و پیشگیری از بروز بیماری ها و درمان به هنگام آنها می باشد. وزارت بهداشت مراکزی را برای ارائه خدمات پیشگیری، بهداشتی و درمانی که بیشترین دسترسی به محل زندگی افراد جامعه را در شهرها و روستاها داشته باشد، در نظر گرفته است. همچنین سازمانها و نهادهای دیگر نظیر سازمان بهزیستی، سازمان شهرداری، کلینیک های طب سالمندی، بنیاد فرزندان، کمیته امداد امام خمینی (ره)، کانون بازنشستگان و ... خدماتی از جمله خدمات مراقبتی، نگهداری، حمایتی، توانبخشی، آموزشی، فرهنگی، ادبی، اجتماعی، ورزشی، تفریحی و ... را جهت استفاده سالمندان ارائه می نمایند. این راهنما به سالمندان عزیز کمک می کند تا بتوانند اینگونه خدمات را در نزدیکترین مسافت به مکان زندگی شان شناسایی و دریافت دارند.

▪ ارائه خدمات دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی علوم پزشکی شهر کرد به

سالمندان (شهرستان بن)

مراکز خدمات جامع سلامت: این مراکز در مناطق شهری و روستایی راه اندازی شده است و خدمات پیشگیرانه بهداشتی و درمانی که توسط بهورزها، مراقبین سلامت و ماماها، پزشکان عمومی، مشاوران سلامت روان، کارشناس تغذیه و رژیم درمانی، دندانپزشکان و کارشناسان بهداشت محیط و حرفه ای و کارشناسان علوم آزمایشگاهی ارائه می شود. خدمات تعریف شده مشخص برای افراد هر گروه سنی منطبق بر نیازها و اولویت های سلامت ارائه می گردد.

در این مکان ها سالمندان خدماتی نظیر واکسیناسیون، خدمات پیشگیری از بیماری های مزمن، مشکلات شایع دوران سالمندی، ارزیابی فشار خون، قند خون، چربی های خون، ارزیابی از نظر وضعیت تعادل و احتمال زمین خوردن، وضعیت تغذیه ای، تشخیص زودرس سرطان های شایع (سرطان روده بزرگ و پستان) و همچنین ارزیابی وضعیت سلامت روان و افسردگی را دریافت می کنند. در مکان های ذکر شده به منظور پیشگیری از برخی بیماری ها از جمله پوکی استخوان، سالمندان مکمل های کلسیم و ویتامین "د" را رایگان دریافت می کنند.

همچنین، کلاس های آموزش گروهی و فردی، در خصوص شیوه زندگی سالم (تغذیه، سلامت روان، فعالیت بدنی و توانبخشی و...) در این مکان ها برگزار می گردد.

شرح فعالیت مرکز خدمات جامع سلامت شامل موارد ذیل می باشد:

❖ خدمات پزشک

پزشک، سالمندانی را که از طرف مراقب سلامت و بهورز معرفی می شوند، معاینه و درمان می کند؛ همچنین در صورت لزوم سالمند را به پزشک متخصص

ارجاع می دهد. اقدامات مورد نیاز در شرایط اضطراری (احیاء، بخیه، سونداژ ادراری و معدی و ...) به عهده ی پزشک مرکز می باشد.

❖ خدمات کارشناس سلامت روان

کارشناس سلامت روان به پذیرش مراجعین در زمینه سلامت روان می پردازد و در ارتباط با مشکلات مرتبط به سالمندان محترم مشاوره می دهد. آموزش مهارت های زندگی نیز از وظایف کارشناس سلامت روان است.

❖ خدمات کارشناس تغذیه

کارشناس تغذیه به پیگیری درمان و اصلاح تغذیه سالمندانی که دارای فشار خون بالا، دیابت، پوکی استخوان، اختلالات چربی خون، چاقی، لاغری یا سوء تغذیه می باشند، می پردازد.

❖ خدمات واحد سلامت دهان و دندان

دندانپزشک در این واحد به ارائه خدمات مربوط به سلامت دهان و دندان (کشیدن، پر کردن، جرم گیری و ...) اشتغال دارد و در صورت نیاز، سالمندان را برای مراجعه به سطوح تخصصی، راهنمایی می نماید. همچنین آموزش بهداشت دهان و دندان به کارکنان بهداشتی، مدیران، معلمان و مربیان بهداشتی در این واحد صورت می گیرد.

❖ خدمات واحد آزمایشگاه

در تعدادی از مراکز خدمات جامع سلامت، برخی از آزمایش های مورد نیاز مراجعین انجام می پذیرد.

❖ مراکز خدمات جامع سلامت شهری / روستایی / شهری روستایی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد (شهرستان بن) (ساعت کاری):
(۱۴:۱۰-۷:۳۰)

ردیف	مراکز خدمات جامع سلامت	نام مسئول	آدرس	شماره تماس-کد
۱	مرکز خدمات جامع سلامت شبانه روزی بن	دکتر مهلا صفاری	شهر بن - خیابان الزهرا	۰۳۸-۳۳۷۲۰۰۳۳
۲	مرکز خدمات جامع سلامت ۲ بن	دکتر علی دهقانی زاده	شهر بن - انتهای خیابان ملت	۰۳۸-۳۳۷۲۰۷۱۶
۳	مرکز خدمات جامع سلامت وردنجان	دکتر نرجس هاشمی	شهر وردنجان - خیابان چهارده معصوم	۰۳۸-۳۳۷۴۲۱۱۷
۴	مرکز خدمات جامع سلامت بارده	-----	روستای بارده - خیابان فردوسی	۰۳۸-۳۳۷۴۰۰۸۳
۵	مرکز خدمات جامع سلامت شیخ شبان	دکتر علی مستاجران	روستای شیخ شبان - خیابان شهید بهشتی	۰۳۸-۳۳۷۳۲۱۱۳
۶	مرکز حیدری	دکتر فاطمه مبینی	روستای حیدری - خیابان اصلی	۰۳۸-۳۳۷۳۴۱۳۴
۷	مرکز خدمات جامع سلامت یانچشمه	دکتر کوثر کریمی	یانچشمه - خیابان اصلی روبروی مخابرات	۰۳۸-۳۳۷۳۸۶۳۶

❖ پایگاه های سلامت

پایگاه های سلامت واحدهای بهداشتی هستند که اغلب در محدوده شهرها واقع شده اند. خدمات سلامت در این پایگاه ها، توسط مراقبین سلامت ارائه می گردد. در واقع، این خدمات نقطه شروع دریافت مراقبت های جامع تعریف شده برای هر فرد است. خدماتی که در مراکز ارائه می گردد در پایگاهها نیز برای سالمندان ارائه می شود. هر فرد پس از ارزیابی اولیه توسط مراقب سلامت، در صورت نیاز به پزشک و سایر کارشناسان (سلامت روان و تغذیه) به مراکز خدمات جامع سلامت معرفی می گردد.

سالمندان مراجعه کننده به پایگاهها نیز به منظور پیشگیری از برخی بیماری ها از جمله پوکی استخوان، مکمل های کلسیم و ویتامین "د" را رایگان دریافت می کنند. همچنین، کلاس های آموزش گروهی و فردی، در خصوص شیوه زندگی سالم (تغذیه، سلامت روان، فعالیت بدنی و توانبخشی و...) در این مکان ها برگزار می گردد.

مراکز خدمات جامع سلامت دارای پایگاه ضمیمه در داخل مرکز می باشند و همچنین پایگاههای غیر ضمیمه نیز در خارج از این مراکز، فعال می باشند.

پایگاههای سلامت شهری / روستایی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد (شهرستان بن) (ساعت کاری: ۱۴:۱۰-۷:۳۰)

ردیف	پایگاههای سلامت	نام مسئول	آدرس	شماره تماس-کد
۱	پایگاه وردنجان	دکتر نرجس هاشمی	شهر وردنجان - خیابان چهارده معصوم	۰۳۸-۳۳۷۴۲۱۱۶
۲	پایگاه سلامت شماره ۱ بن	دکتر مهلا صفاری	شهر بن - خیابان الزهرا	۰۳۸-۳۳۷۲۰۰۳۳
۳	پایگاه سلامت ۲ بن	دکتر علی دهقانی زاده	شهر بن - انتهای خیابان ملت	۰۳۸-۳۳۷۲۰۷۱۶

❖ خانه های بهداشت

خانه های بهداشت برای مردم روستا راه اندازی شده و معمولا ۲ بهورز (زن و مرد) در هر خانه بهداشت کار می کنند و مراقبت های اولیه بهداشتی درمانی مورد نیاز این جمعیت را ارائه می دهند. خدمات ارائه شده توسط بهورز در این مراکز نقطه شروع دریافت مراقبت های جامع تعریف شده برای هر فرد است. هر فرد پس از ارزیابی اولیه توسط بهورز، در صورت نیاز به پزشک و سایر کارشناسان (سلامت روان ، تغذیه و مامایی) ارجاع می گردد. سالمندان مراجعه کننده به خانه های بهداشت نیز به منظور پیشگیری از برخی بیماری ها از جمله پوکی استخوان، مکمل های کلسیم و ویتامین "د" را رایگان دریافت می کنند. همچنین، کلاس های آموزش گروهی و فردی، در خصوص شیوه زندگی سالم (تغذیه، سلامت روان، فعالیت بدنی و توانبخشی و...) در این مکان ها برگزار می گردد.

خانه های بهداشت دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد (شهرستان بن) (ساعت کاری: ۱۰:۱۴-۳۰:۷)

ردیف	خانه های بهداشت	نام مسئول	آدرس	شماره تماس-کد
۱	خانه بهداشت تومانک	دکتر نرجس هاشمی	روستای تومانک- کنار جاده اصلی	۰۳۸-۳۳۷۴۵۰۴۸
۲	خانه بهداشت شیخ شبان	دکتر علی مستاجران	روستای شیخ شبان -خیابان شهید بهشتی	۰۳۸-۳۳۷۳۲۱۱۲
۳	خانه بهداشت لارک	دکتر علی مستاجران	روستای لارک -خیابان اصلی	۰۳۸-۳۳۷۳۳۰۴۰
۴	خانه بهداشت حیدری	دکتر مهلا صفاری	روستای حیدری- خیابان اصلی	۰۳۸-۳۳۷۳۴۱۳۵
۵	خانه بهداشت پهنا	دکتر مهلا صفاری	روستای پهنا -ابتدای خیابان اصلی	۰۳۸-۳۳۷۳۴۴۰۴
۶	خانه بهداشت آزادگان	دکتر مهلا صفاری	روستای آزادگان -خیابان اصلی ابتدای روستا جنب مسجد	۰۳۸-۳۳۷۳۴۵۳۵
۷	خانه بهداشت بارده	-----	روستای بارده -خیابان فردوسی	۰۳۸-۳۳۷۴۰۰۸۷
۸	خانه بهداشت یانچشمه	دکتر کوثر کریمی	یانچشمه -خیابان اصلی روبروی مخابرات	۰۳۸-۳۳۷۳۸۶۳۶

▪ ارائه خدمات سازمان بهزیستی به سالمندان (شهرستان بن)

سازمان بهزیستی خدمات حمایتی، رفاهی و توانبخشی خود را با توجه به نیاز سالمندان در مراکز زیر ارائه می دهد:

برنامه اورژانس اجتماعی سازمان بهزیستی

برنامه اورژانس اجتماعی سازمان بهزیستی، شامل فعالیت های زیر می باشد:

- مداخله در بحران فردی، خانوادگی و اجتماعی (مرکز اورژانس اجتماعی)
- خط تلفن اورژانس اجتماعی (۱۲۳)
- خط تلفن مشاوره تلفنی (۱۴۸۰)
- خدمات سیار اورژانس اجتماعی
- پایگاه خدمات اجتماعی

مرکز مداخله در بحران فردی، خانوادگی و اجتماعی (مرکز اورژانس اجتماعی)

سالمندان محترم در صورت بروز مشکل می توانند با معرفی خود و یا معرفی از طریق مراجع قضایی، انتظامی و ... به این مرکز مراجعه نمایند و از خدمات به صورت رایگان و شبانه روزی بهره مند گردند.

در این مراکز پس از پذیرش، ارزیابی های تخصصی و اجتماعی، روانشناختی، بهداشتی و درمانی، حقوقی توسط تیم تخصصی که متشکل از مسئول مرکز، مددکار اجتماعی، روانشناس، روانپزشک و مشاور حقوقی است، صورت می گیرد. سپس با توجه به ارزیابی های صورت گرفته و متناسب با نوع مشکل / نیاز مراجع، نسبت به ارائه خدمات تخصصی به افراد اقدام می گردد.

زنان و دختران در معرض آسیب و آسیب دیده اجتماعی می توانند به مدت ۳ روز و حداکثر ۲۰ روز از خدمات نگهداری موقت استفاده نمایند. که این مدت با تایید تیم تخصصی مرکز برای یک دوره دیگر قابل تمدید می باشد.

❖ خط تلفن اورژانس اجتماعی ۱۲۳

سالمندان محترم با گرفتن شماره ۱۲۳ می توانند با کارشناسان متخصص ارتباط تلفنی داشته باشند و مسایل و مشکلات را بیان نموده و خدمات تخصصی دریافت نمایند.

کارشناسان این خط متشکل از مدد کاران اجتماعی و روانشناسان آموزش دیده می باشند که به صورت شبانه روزی نسبت به ارایه خدمات تخصصی به گروههای هدف (افراد در معرض آسیب یا آسیب دیده اجتماعی) اقدام می نمایند و در صورت نیاز آنان را جهت مداخلات اجتماعی، روانی و حقوقی به مراکز مداخله در بحران فردی، خانوادگی و اجتماعی و در صورت نیاز به مداخلات در محل (منزل، مدرسه، بیمارستان و ...) به واحدهای خدمات اجتماعی سیار ارجاع می دهند. از جمله خدمات دیگر که توسط کارشناسان خط ۱۲۳ ارایه می شود، ارجاع تماس گیرندگان به مراکز تابعه سازمان (توانبخشی، پیشگیری و اجتماعی) می باشد.

❖ خدمات مشاوره تلفنی دولتی ۱۴۸۰

سالمندان محترم با گرفتن شماره ۱۴۸۰ می توانند از خدمات روانشناختی در زمینه های مشاوره خانواده، سالمند آزاری، اختلالات بالینی و اعتیاد، توسط روانشناسان و مشاوران دوره دیده بهره مند گردند.

❖ خدمات سیار اورژانس اجتماعی

با توجه به نیاز افراد در معرض آسیب و آسیب دیده اجتماعی، خدمات سیار اورژانس اجتماعی به صورت شبانه روزی و رایگان فعالیت می نماید.

کارشناسان خدمات سیار اورژانس اجتماعی از طریق گشت زنی و جستجو در محدوده استقرار خودرو به شناسایی و جذب و هدایت افراد پرداخته و نسبت به ارائه خدمات تخصصی در محل به آنان اقدام می نماید. همچنین کارشناسان این خودروها در صورت تماس از طریق خط ۱۲۳ و اعلام موارد اورژانسی نسبت به مراجعه به محل تعیین شده جهت پذیرش و ارائه خدمات لازم به افراد مشمول اقدام می نمایند. در صورت نیاز به سایر خدمات به مرکز مداخله در بحران فردی، خانوادگی و اجتماعی، ارجاع داده می شوند.

دریافت کنندگان خدمات فوریت های اجتماعی خشونت دیدگان خانگی از قبیل کودک آزار دیده، همسر آزار دیده، سالمند آزار دیده، معلول آزار دیده، افرادی که قصد خودکشی دارند یا اقدام به خودکشی کرده اند و خانواده آنان، دختران و پسران فراری از منزل، زنان و دختران در معرض آسیب اجتماعی، زوجین متقاضی طلاق و افراد در معرض طلاق، کودکان خیابانی و مبتلایان به اختلال هویت جنسی در معرض آسیب می باشند.

❖ کمیته امداد امام خمینی (ره) (شهرستان بن.) (ساعت کاری: ۱۴ - ۷:۳۰)

کمیته امداد امام خمینی (ره) توسط رهبر فقید انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره) تأسیس شد. کمیته امداد امام خمینی (ره) بر اساس نگرش تکریم و شرافت انسانی به عنوان یک نهاد فراگیر مردمی تلاش می کند. همچنین خدمات حمایتی و توانمندسازی را برنامه ریزی و مدیریت می نماید و در این زمینه از همکاری، مساعدت و توسعه مشارکت های مردمی (از مردم برای مردم) بهره مند می گردد. به بیان دیگر، شیوه کار و استراتژی مدیریت کمیته امداد امام خمینی (ره) عبارت از استفاده و سازمان دهی ظرفیت های مردمی، ملی و بین المللی در امر حمایت از محرومین جامعه می باشد.

ردیف	کمیته امداد امام خمینی	نام مسئول	آدرس	شماره تماس-کد
۱	کمیته امداد امام خمینی شهرستان بن	آقای حامد درعلی	فلکه حاج قاسم سلیمانی - سه راهی شیخ شبان	۰۳۸-۳۳۷۲۱۶۷۷

❖ کانون بازنشستگان

کانون بازنشستگی کشوری با هدف خدمت رسانی به کلیه بازنشستگان کشوری که از صندوق بازنشستگی کشوری حقوق دریافت می کنند، راه اندازی شده است. تسهیل در انجام امور بازنشستگان کشوری، سریع انجام شدن امور بازنشستگان کشوری، خدمت رسانی به کلیه بازنشستگان کشوری و ... از جمله اهدافی است که باعث روی کار آمدن سایت کانون بازنشستگی کشوری www.cspf.ir شده است. این سایت با هدف خدمت رسانی به صورت غیر حضوری و اطلاع رسانی به بازنشستگان کشوری روی کار آمده است. لذا کلیه بازنشستگان کشوری می توانند از خدمات مختلفی که در سایت صندوق بازنشستگی کشوری و یا همان سایت کانون بازنشستگی کشوری ارائه می شود، استفاده نمایند.

کانون بازنشستگان (شهرستان.....) (ساعت کاری: -)

ردیف	مرکز	نام مسئول	آدرس	شماره تماس-کد (بطور نمونه ۰۲۱-۸۷۹۶۰۰۸۷)
۱	کانون بازنشستگان	حجت اله سلیمی	۷۰ دستگاه ، خیابان الزهرا کوچه ۲	۰۳۸۳۳۷۲۲۹۹۵